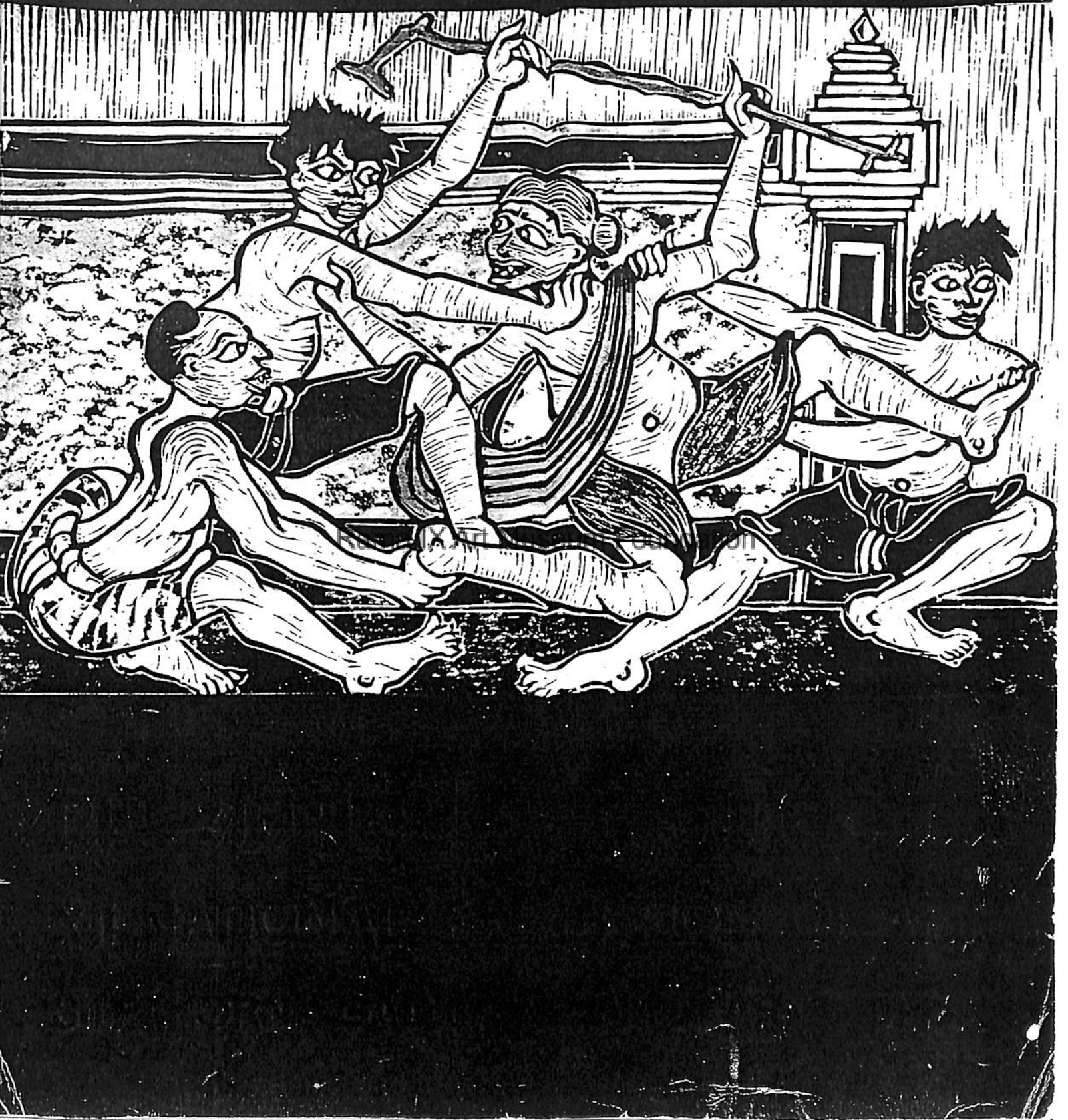

การปล้นสะดม ครั้งที่ ๑๒ ศิลปกรรมแห่งชาติ

S. 1886

ท่านผู้สนใจและใคร่ศึกษาเรื่องของศิลป

เกี่ยวกับ

วรรณคดี ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปสาขาต่าง ๆ

เชิญอ่านนิตยสาร 'ศิลปากร'

เป็นนิตยสารราย ๒ เดือน

ของ

“กรมศิลปากร”

พิมพ์ออกจำหน่ายเป็นประจำในเดือน

พฤษภาคม

กรกฎาคม

กันยายน

พฤศจิกายน

มกราคม

และ

มีนาคม

มีโน้ตเพลงดนตรีไทยพร้อมทั้งอธิบาย ลงเป็นประจำ
บอกรับเป็นรายปี ค่ารับปีละ ๔๐ บาท นับ ๖ เล่มครบปี

จำหน่ายปลีกเล่มละ ๑๐ บาท

เชิญติดต่อบอกรับได้ที่

แผนกเผยแพร่และสถิติ

สำนักงานเลขานุการกรมศิลปากร

ถนนหน้าพระธาตุ พระนคร

ส่งจ่ายที่ ป.ณ. หน้าพระลาน

จังหวัดพระนคร

(1) Portrait of

H.R.H. Princess Sri Sangvalya

Chamras Khietkong

(1) พระชายาลักษณ

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์

จรัส เกียรติก้อง

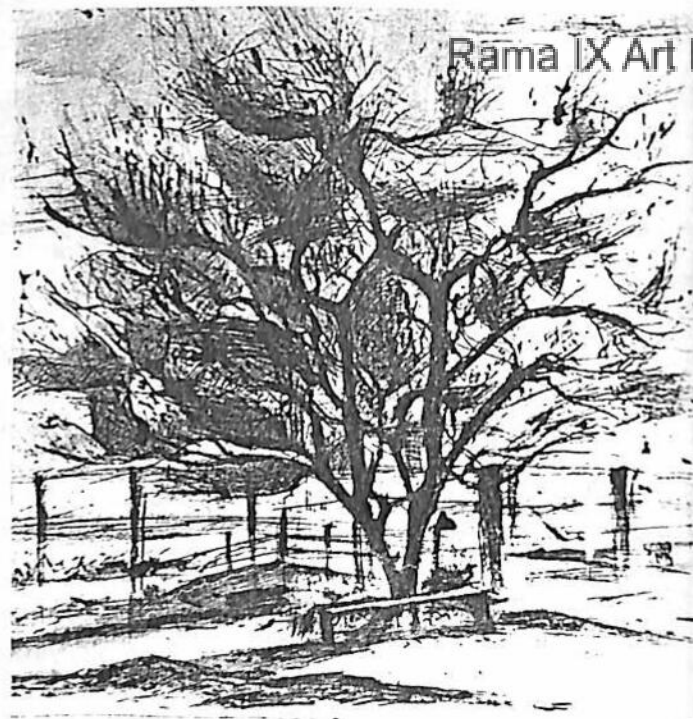
(148) Young Peasant-girls
Chalood Nimsamer

(5) Festival
Chalood Nimsamer

(3) Return from School
Chalood Nimsamer

(137) Trees
Pruang Pliansaiseub

ตำราขลุ่ยรายวัน

ของ

ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยศิลปากร

ในวันเปิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒

ณ หอศิลป์ กรมศิลปากร

วันศุกร์ที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๔

ขอประทานกราบทูล ทรงทราบใต้ฝ่าพระบาท

คณะกรรมการจัดงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ คัดเลือก และบรรดาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศิลปากร ต่างมีมติเห็นชอบในการที่ใต้ฝ่าพระบาทได้โปรดเมตตาแต่งตั้งมาเป็นประธาน และทรงเปิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ ในวันนี้ ทั้งยังจะได้โปรดประทานแจกรางวัลให้เป็นเกียรติแก่บรรดาศิลปินผู้ชนะการประกวดในโอกาสนี้ อีกวาระหนึ่งด้วย

งานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติเช่นที่เปิดเผยแสดงครั้งนี้ กรมศิลปากรได้เริ่มจัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๒ และได้จัดให้มีติดต่อกันมาแทบทุกปี ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๑๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมบรรดาศิลปินผู้มีใจรักศิลป์ให้มีโอกาสแข่งขันกันสร้างงานศิลป์ให้ปรากฏแก่ประชาชนชาวไทยและต่างประเทศ ทั้งโดยในปัจจุบันนี้ ก็มีความสัมพันธ์ติดต่อกันอย่างใกล้ชิด จึงเห็นเป็นหน้าที่สำคัญที่จะต้องยกระดับศิลปะปัจจุบันของไทยให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับของนานาชาติประเทศทั้งหลาย เพราะในสมัยปัจจุบันนี้ แต่ละประเทศต่างก็ส่งเสริมศิลปินในประเทศของตนให้แข่งขันกันสร้างงานศิลป์ให้เจริญก้าวหน้าอย่างจริงจัง โดยทุกวิถีทางโดยที่มหาวิทยาลัยศิลปากรร่วมกับกรมศิลปากร ได้ตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่าศิลปะเป็นเครื่องหมาย

แสดงถึงความเจริญของชาติ สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชาติ เป็นอาหาร
ของจิตใจ ก่อให้เกิดพุทธิปัญญา ให้ประชาชนได้ซาบซึ้งถึงสิ่งดีงาม จึงได้เพียรพยายามออกคัด
ยกย่องให้มีศิลปินชั้นเยี่ยมมากขึ้น เพื่อช่วยกันสร้างสรรคศิลป์ของชาติให้ทัดเทียมนานาชาติ
ประเทศพร้อมทั้งจิตใจให้ศิลปินผู้มีฝีมือรุ่นใหม่มีความอดุสาหะพยายามในการ ผลิตงานศิลป์
ขึ้นอีก

โดยเหตุที่ทางราชการได้ส่งเสริมการดำเนินงานสร้างสรรคศิลป์และศิลป์ของมหาวิทยาลัย
ศิลปากรและกรมศิลปากร เป็นอย่างค่อยเป็นค่อยไป แม้ไม่สู้จะทันกับเหตุการณ์นักก็ตาม แต่
มาถึงปัจจุบันนี้ งานศิลป์ของศิลปินไทยก็เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายไปในต่างประเทศ เช่นที่
ได้รับเกียรติเชิญให้ส่งงานศิลป์ของศิลปินไทย ไปแสดงในการแสดงภาพพิมพ์ของศิลปินไทย
ณ ประเทศเยอรมนี สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ทั้งปรากฏว่าได้รับการยกย่องเป็นอย่างสูง
ซึ่งผลทั้งนี้ ถ้าพิจารณาโดยล่องแท้นั้น ก็เกิดจากความพากเพียรพยายามส่วนตัวของศิลปิน
อยู่ด้วย แต่หากว่าทางราชการจะได้เพิ่มความช่วยเหลือขึ้นอีก ก็จะเป็นทางหนึ่งซึ่งช่วยเผยแพร่
งานศิลป์ของศิลปินไทยและเกียรติคุณของประเทศไทย ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายกว้างขวาง
ยิ่งขึ้นอีกไม่น้อย

ในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ นี้ คณะกรรมการจัดงานได้ชักชวนศิลปิน
เชิดเชิญศิลปินชั้นเยี่ยมและศิลปินรุ่นใหม่อาวุโส ทั้งจิตรกรและประติมากร ให้ส่งงานเข้าแสดง
เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสชื่นชมผลงานของท่านเหล่านั้น พร้อมทั้งจัดให้มีการแสดงงาน
ศิลปกรรมสำหรับเด็ก เพื่อปลูกฝังอุปนิสัยรักในศิลป์และเพิ่มพูนพุทธิปัญญา ให้แก่เยาวชน
สืบต่อไปด้วย

ข้าพระพุทธเจ้าเคยกราบทูลไว้เมื่อปีที่แล้วว่า งานศิลป์ที่ศิลปินส่งเข้าแสดงและประกวด
มีคุณภาพดีกว่าปีก่อนๆ แต่ในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งนี้ ยังเป็นที่น่ายินดียิ่งขึ้นไปกว่า
นั้นอีก กล่าวคือ ในปีนี้ มีศิลปินส่งงานเข้าแสดงและประกวดเป็นจำนวนมากยิ่งขึ้น ทั้งคุณค่า
ของงานก็มีมาตรฐานสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ก็เป็นผลเนื่องมาจากการสนับสนุน
ของทางราชการเป็นส่วนสำคัญอยู่มาก โดยเฉพาะพระ ๑ นายกรัฐมนตรี ซึ่งได้โปรดอนุเคราะห์

ให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยศิลปากรได้มีโอกาสไปร่วมประชุมองค์การศิลปินระหว่างชาติ ณ กรุง
เวียนนา เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๐๓ และอนุเคราะห์โดยวิธีอื่น จึงเป็นทางหนึ่งที่ช่วยให้บรรดา
อาจารย์ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้มีโอกาสติดต่อเห็นความเจริญในด้านศิลป์และเทคนิคของศิลปิน
นานาชาติ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในประเทศไทยเพื่อให้ก้าวหน้าต่อไป ทั้งนี้ นับว่าพระ ๑
ได้โปรดให้การสนับสนุนโดยปริยาย ซึ่งคณะอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศิลปากรต่างคำนึก
ในพระคุณของพระ ๑ นายกรัฐมนตรีเป็นอย่างยิ่ง

ในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งนี้ คณะกรรมการได้คัดเลือกงานทุกประเภทเข้า
แสดงมีจำนวนถึง ๒๓๐ ชิ้น โดยเฉพาะงานประติมากรรมและงานภาพพิมพ์ มีแบบอย่าง
ต่าง ๆ กันหลายแบบ ทั้งในด้านความคิดและเทคนิค มีลักษณะน่าดูน่าชมเป็นพิเศษ และเห็นว่า
พอที่จะส่งไปอวดในต่างประเทศได้ ถ้ามีโอกาส นอกจากงานของศิลปินไทยแล้ว ยังมีงานของ
ศิลปินต่างประเทศ ซึ่งพำนักอยู่ในประเทศไทย ได้ส่งงานของตนเข้าแสดงด้วย ซึ่งเห็นได้ว่า
งานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติของเรา ก็เป็นที่สนใจแก่ชาวต่างประเทศอยู่ไม่น้อยเหมือนกัน
ในด้านงานประกวดในปีนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาคัดเลือกให้รางวัลแก่ศิลปิน ๒๔ รางวัล
และแก่ศิลปินรุ่นใหม่่อีก ๑๔ รางวัล

บัดนี้ เป็นอันถึงขีดสุดแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอประทานกราบทูลได้ฝ่าพระบาท
ทรงเมตตาจัดงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ และโปรดประทานแจกรางวัลแก่ศิลปินผู้ชนะ
การประกวดครั้งนี้ เพื่อเป็นกำลังใจและเป็นเกียรติแก่ศิลปินผู้ชุมนุมอยู่ ณ ที่นี้ โดยทั่วกัน.

พระดำรัสตอบ

ของ

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์

รองนายกรัฐมนตรี

ในวันเปิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒

ณ หอศิลป์ กรมศิลปากร

วันศุกร์ที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๔

ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยศิลปากร คณะกรรมการจัดงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ
ศิลปิน และท่านผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีเปิดงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ ในวันนี้
ทั้งจะมีโอกาสเป็นผู้มอบรางวัลแก่บรรดาศิลปินผู้ชนะการประกวดงานศิลปกรรมครั้งนี้ด้วย

ก่อนอื่น ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมอย่างจริงใจกับกรมศิลปากรและมหาวิทยาลัย
ศิลปากร ที่ได้ดำรงงานนี้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นต้นมา และได้ดำเนินงานติดต่อกันเป็น
ประจำตลอดมาแทบทุกปี จนถึงบัดนี้เป็นครั้งที่ ๑๒ นับว่าเป็นคำวิจิตรที่สมควรชมเชย เพราะงาน
แสดงศิลปกรรมแห่งชาติเป็นงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเชิดชูศิลปิน และส่งเสริมให้แข่งขันกันสร้าง
งานศิลป์ให้มีความดียิ่ง ๆ ขึ้น นับได้ว่าเป็นงานที่ส่งเสริมความเจริญในด้านศิลปกรรมของชาติ
ให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศทั้งหลาย ดังปรากฏผลอยู่แล้วว่า ในระยะสิบเอ็ดปี
ที่ได้จัดงานมา มีผู้ได้รับเกียรตินิยมให้เป็นผู้ชนะแห่งชาติเพิ่มขึ้นอีกเรื่อย ๆ และศิลปินเหล่านั้น
ก็ได้ช่วยกันสร้างสรรคงานศิลป์ใหม่ ๆ ให้ประชาชนได้ชมอยู่ตลอดมา นับเป็นจำนวนมิใช่น้อย
ปัจจุบันนี้ ประเทศต่าง ๆ ในโลกได้แตกเปลี่ยนศิลปและวัฒนธรรมของกันและกันระหว่างชาติ

อยู่เสมอ การที่ศิลปินไทยได้มีโอกาสแสดงงานของตนในต่างประเทศ และได้รับการยกย่องเป็น
อย่างสูงนั้น นับว่าเป็นเกียรติแก่ศิลปินและประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้น ยังเป็นการ
ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในด้านศิลปและวัฒนธรรมด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่างานแสดง
ศิลปกรรมแห่งชาติ นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติคุณและส่งเสริมอัจฉริยภาพ
ของศิลปินแล้ว ยังสร้างเกียรติให้แก่ชาติและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยส่วนรวม
ให้มีโอกาสได้เฝ้าดูสิ่งที่ดีสวยงาม เจริญตา และเจริญใจ เป็นผลให้เกิดนิสัยรักความประณีต
วิจิตรบรรจง มีความรู้สึกละเอียดอ่อน เกิดความคิดในทางที่ดีงาม เป็นการยกระดับทางจิตใจ
ของประชาชนในชาติให้สูงขึ้น

ท่านทั้งหลายที่ได้มาร่วมมาร่วมแสดงอยู่ ณ ที่นี้ แม้ว่าจะมีผู้ได้รับรางวัล
ในการประกวดครั้งนี้ หรือท่านที่ได้รับเกียรติเป็นศิลปินชั้นเยี่ยม ศิลปินอาวุโส และศิลปิน
ผู้เยาว์ก็ตาม ท่านควรจะภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมกันสร้างความสำเร็จให้แก่ประชาชนโดยส่วนรวม
ด้วยผลงานของท่าน เพราะศิลปกรรมย่อมเป็นสิ่งประโลมใจให้ความชุ่มชื่นเบิกบานใจ และ
ทำให้เกิดพุทธปัญญาแก่ผู้ได้พบเห็น เป็นพัฒนาการแห่งชาติ ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีสนใจ
ส่งเสริมอยู่เท่าที่จะกระทำได้

บัดนี้ ข้าพเจ้าขอเปิดงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ และขออัญเชิญคุณ
พระรัตนตรัยได้โปรดดบบันดาลให้ทุกท่านที่มีส่วนในงานนี้จงประสบแต่ความสุขความเจริญด้วยกัน
และขอเชิญท่านผู้ชนะการประกวดได้โปรดมารับรางวัลจากข้าพเจ้าได้.

ข้อคิดเห็นในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑๒

ดังเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า วัตถุประสงค์อันสำคัญของการแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาตินั้น ก็เพื่อส่งเสริมความสนใจในศิลปของประชาชนให้สูงขึ้น และเพื่อให้ทางราชการและเอกชนเห็นความจำเป็นของการมีของสงวนไว้ประดับประดาอาคารเคหสถาน แม้ว่าความเจริญก้าวหน้าทางศิลปได้เป็นที่ประจักษ์กันอยู่ หลังจากที่ได้จัดให้มีการแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติมาแล้ว ๑๑ ครั้ง ก็ตาม เรายังคงอยู่ห่างไกลจากจุดหมายปลายทางใน ศิลปร่วมสมัย ซึ่งเราจำต้องก้าวไปให้ถึง ฉะนั้น จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องดำเนินการโฆษณาศิลปของเราต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง มิฉะนั้น ศิลปของประเทศไทยก็จะอยู่ต่ำหลังประเทศเพื่อนบ้านเราทั้งหลาย

เกี่ยวกับศิลปไทยนั้น ใคร่ขอกล่าวต่อไปว่า การเขียนบทความหรือการทำงานศิลปก็เพื่อปลูกให้ประชาชนมีความเข้าใจว่า ศิลปไม่ใช่เป็นสิ่งฟุ่มเฟือย หรือเป็นสิ่งสนุกสนานของ “คนบ้า” ซึ่งทำงานจิตรกรรม ประติมากรรม หรืองานภาพพิมพ์ อย่างหนึ่งอย่างใดก็ตามด้วยความเลียดละ

ศิลปเป็นสมการที่สำคัญที่สุด ซึ่งจากศิลปนั่นเอง วัฒนธรรมของคนเราได้ถูกถ่ายทอดไปสู่ชนชาติอื่นๆ และอนุชนในชาติของเรา จากศิลปเท่านั้นที่เราอาจมีความเจริญทางจิตใจของคนเราได้ กรุงโรมยังไม่ตื่นขึ้น เพราะมีงานศิลปกรรมเป็นอนุสรณ์ เช่นเดียวกับประเทศกรีซ ศิลปสุโขทัยเป็นสิ่งที่เชิดชูเกียรติคุณของชาติไทย เช่นเดียวกับประเทศกัมพูชาที่ยังไม่สูญสิ้นไป เพราะมีเทวาลัยอันมหัศจรรย์ให้เห็นอยู่

ชีวิตคล้าย อาณาจักรพิณาศ ผลประโยชน์ของบุคคลมลายหายสิ้นไป แต่ศิลปเท่านั้นที่ยังคงเหลือเป็นพยานแห่งความเป็นอัจฉริยะของมนุษย์อยู่ตลอดกาล

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในครั้งก่อนๆ ว่า วิทยาศาสตร์ เป็นสิ่งมหัศจรรย์สำหรับผลทางวัตถุที่มีอยู่ต่อมนุษยชาติ แต่มีใช้จากผลงานทางวิทยาศาสตร์ที่เราอาจวินิจฉัยคุณค่าทางพุทธิปัญญา

* เขียน ชัมภีร์ แปลจาก Comment on the Twelfth National Art Exhibition ของ Professor Silpa Bhirasri หน้า 29

ของมนุษยชาติได้ เพราะในทุกกรณี ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ขึ้นอยู่กับเงินเป็นสำคัญ ใครที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจการเงินสูง ก็อาจสร้างสิ่งพิเศษขึ้นมาได้ แต่สิ่งที่สร้างขึ้นเหล่านั้นชนผู้เจริญแล้วก็อาจดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยเหมือนกัน ถ้าเราอุดหนุนการเงินให้แก่เขา ครบถ้วนข้าม ศิลปมีอาจสร้างขึ้นจากการกำหนดกฎเกณฑ์ หรือจากสูตรที่วางไว้แน่นอนได้ ศิลปเป็นสิ่งทอออกมาจากวิญญาณของมนุษย์ ฉะนั้นเอง ศิลปจึงเป็นเรื่อง “เฉพาะตน” อันสูงส่ง

ด้วยเหตุนี้ จึงขอกล่าวไว้ว่าศิลปะที่แท้จริงไม่ใช่ “คนบ้า” แต่เป็นบุคคลที่เสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อสนองความเรียกร้องทางจิตใจอันเป็นความเรียกร้องของศิลปินเอง ตามสภาพการณ์เช่นนั้น ศิลปินจึงเป็นเสมือนนักพรตผู้ละทิ้งทุกสิ่ง เพื่อความเชื่อมั่นทางจิตของตน

ศิลปินที่แท้จริง ย่อมมีความรู้สึกไวเป็นพิเศษ ซึ่งอำนวยความสะดวกให้เขาจับความเป็นแก่นสารของชีวิตความเป็นอยู่ของเขาไว้ได้ ทั้งนี้ ย่อมหมายถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชนในชาติด้วย ฉะนั้นเอง ศิลปของเขาจึงแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ชนในชาติรู้สึกนึกคิดด้วยเหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ ศิลปของประชาชนที่สร้างขึ้น ไม่ว่าในสมัยเจริญหรือในสมัยเสื่อมโทรม ก็ตาม ไม่ว่าจะดีหรือเลว แล้วแต่กรณีย่อมแสดงให้เห็นถึงแก่นสารแห่งวัฒนธรรมของประชาชนในชาตินั้นอย่างแท้จริง

เราใช้คำว่า “เจริญ” และ “เสื่อม” เช่นนี้ พึงออกจะทำให้เกิดความฉงน กล่าวตามหลักแล้ว ความเจริญหรือความเสื่อมของวัฒนธรรมนั้น ไม่ได้เกิดมาจากความปรารถนาของประชาชน ไม่มีใครอาจจัดวางปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้น หรือยืนยันว่าวัฒนธรรมอย่างหนึ่งดีกว่าวัฒนธรรมอย่างหนึ่งได้ นอกจากประวัติศาสตร์เท่านั้นที่อาจวินิจฉัยคุณค่าของวัฒนธรรมแต่ละสมัยได้

เราต้องยอมรับอย่างจริงใจว่า เราดำรงอยู่ในยุคพิเศษยุคหนึ่ง ซึ่งเป็นยุคของจิตวิญญูนิยม ที่นำความเป็นทาสมาสู่มนุษยชาติยิ่งขึ้นทุกวัน เรายอมรับโดยไม่รู้ว่าเราจะไปไหน ทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องทำให้เสร็จอย่างเร่งรีบที่สุด จนคำว่า “วิจิตร” หรือ “คุณภาพสูง” ไม่มีความหมายอะไร นอกจากเวลาเท่านั้นเอง

เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ทำให้ท้อแท้ใจเช่นนั้น ผู้ที่ยังคงห่วงใยเรื่อง “จิตใจ” อยู่ย่อมมองดูโดยรอบตัวและเห็นได้ว่า ศิลปเท่านั้นเองที่ยังคงให้ความสงบ ให้ความพอใจทางพุทธิปัญญาแก่ตน ศิลปเท่านั้นเองที่กระชับตนไว้ให้มันอยู่กับความเป็นอมตะแห่งจักรวาล ดนตรีวรรณคดี และงานศิลปกรรมอันวิจิตรงดงามเท่านั้น ที่ช่วยให้วิญญาณของเราพ้นจากห้วงแห่งความมืดมนของความเจริญทางวัตถุได้

สิ่งที่สำคัญยิ่ง และทำให้เรามั่นใจว่า อีกไม่นานนักประชาชนจะเห็นความจำเป็นของ การที่ผู้ตั้งด้วยงามตกแต่งประดับประดา ก็คือเหตุที่ความเอื้อเฟื้อมีบริษัทห้างร้านและเอกชน ได้ให้ศิลปินไทยทำงานศิลปตกแต่งสถานที่และเคหสถานบ้านเรือนหลายแห่ง หากการกระทำ เช่นนี้ได้ดำเนินไปโดยไม่หยุดยั้ง กล่าวคือบรรดาบริษัทห้างร้านและบ้านช่องของเอกชนต่างพากัน ตกแต่งด้วยงานจิตรกรรม ภาพพิมพ์ และประติมากรรมมากขึ้น และประการสำคัญถ้าสถาปนิก ของเราร่วมมือกับจิตรกรและประติมากรยิ่งขึ้นด้วยแล้ว ภายในสองสามปี ประเทศไทยก็จะมี ศิลปินทำงานเป็นอิสระ เป็นกลุ่มแรกขึ้นมาได้ อันเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่งสำหรับความเจริญก้าวหน้า ของศิลป

นอกจากบริษัท ห้างร้าน และบ้านเรือนของเอกชนแล้ว เรายังใคร่ที่จะได้เห็นกระทรวง ทบวงกรมต่างๆ ได้มีงบประมาณตั้งก้อนหนึ่ง สำหรับซื้องานศิลปกรรมไว้ตกแต่งอาคารสถานที่ ราชการอีกด้วย เพราะการปฏิบัติดังกล่าวนั้น ได้กระทำกันอยู่เป็นปกติในหลายประเทศ และคงจะ ได้ประโยชน์ไม่น้อย ถ้าหากจะมีการปฏิบัติทำนองนี้ในประเทศไทยบ้าง

ในการวิจารณ์เหตุการณ์เกี่ยวกับศิลปเพียงสั้นๆ นี้ คงไม่อยู่นอกวัตถุประสงค์ของเรา ที่จะแจ้งให้ท่านผู้ชมงานแสดงศิลปกรรมได้ทราบว่า เมื่อปีกลาย มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ส่ง ภาพพิมพ์ของศิลปินไทยหลายสิบชิ้น ไปแสดงยังประเทศเยอรมนี สหรัรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น คณะมนตรีศิลปแห่งเมืองโคโลญ ประเทศเยอรมนี ได้จัดการแสดงงานภาพพิมพ์ของศิลปินไทย ตามเมืองต่าง ๆ ในเยอรมนี ศูนย์กลางภาพพิมพ์ของสถาบันแพรดส์ แห่ง นครนิวยอร์ก ได้จัด แสดงภาพพิมพ์ของศิลปินไทยในสหรัฐอเมริกา การแสดงสองแห่งนี้ได้ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง ในประเทศญี่ปุ่น ศิลปินไทยก็ได้มีโอกาสส่งงานศิลปภาพพิมพ์ไปร่วม ในการแสดงงานภาพพิมพ์ระหว่างชาติครั้งที่สองด้วย

ผู้เชี่ยวชาญศิลปชาวต่างประเทศหลายท่านได้ขอให้เราส่งงานศิลปร่วมสมัยไปร่วมการ แสดงงานศิลปกรรมในประเทศของเขา ซึ่งนับว่าเป็นเกียรติแก่ชาติไทยมาก แต่เราก็ให้ความ ร่วมมือได้ไม่มากพอเนื่องจากขาดเงินอุดหนุนสำหรับใช้จ่ายในการนี้

เรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับศิลปร่วมสมัยก็คือการตั้ง หอศิลป์ ประเทศไทยเป็นสมาชิกของสหประชาชาติประเทศหนึ่ง ฉะนั้น จึงต้องติดต่อกับโลก ภายนอก ศิลปโบราณของเราได้รับการยกย่องเป็นอย่างสูง และชาวต่างประเทศที่มาเยือน ประเทศไทย ที่มุ่งมาชมความรุ่งเรืองของอดีตก็ใคร่จะได้เห็นความเป็นไปของศิลปปัจจุบันด้วย

สิ่งแรกที่ชาวต่างประเทศเหล่านี้ถาม นั่นคือ หอศิลป์สมัยใหม่ เราได้แค่ตอบซ้ำ ๆ อยู่เสมอว่า “เสียใจ เสียใจจริง เรายังไม่มีหอศิลป์สมัยใหม่” คำตอบเช่นนี้ย่อม เป็นสิ่งไม่สบายใจแก่ผู้ที่เข้าใจถึงค่าของคำถามอยู่มาก

ประเทศอินเดีย ปากีสถาน จีน ญี่ปุ่น ฟิลิปปีนส์ และมลายู เข้ามักชนะเลิศศิลป และหอศิลป์สมัยใหม่หลายแห่ง เรามีความใฝ่สูงอย่างเต็มที่ในเรื่องการแข่งขันกันภายในชาติ เรา อาจใช้เงินตั้งสองหรือสามล้านบาทสำหรับสร้างหอศิลปอันถาวรขึ้นมา เพื่อให้ประชาชนของเรา ได้นิยมชมชอบการแสดงผลงานของศิลปินร่วมสมัยได้ในที่สุด ในขั้นเริ่มต้นขอแค่เพียงอาคารที่เหมาะสม สัมผัสอาคารหนึ่งเท่านั้น มีฉนวนแล้วการที่เราจะแข่งขันกับชาติอื่น ๆ เขาในเรื่องเกี่ยวกับศิลป ก็มีอาจเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์

นอกจากการตั้งหอศิลป์แล้ว เราจำเป็นต้องให้โอกาสศิลปินหนุ่ม ๆ ได้ทำงานให้ได้ผล เต็มที่ โดยเปิดการแข่งขันกันในการทำงานประติมากรรม จิตรกรรม หรือภาพพิมพ์ ตกแต่ง อาคารสถานที่ จากวิธีการแข่งขันกันนั้นเอง ศิลปินหนุ่มจะได้พัฒนาจิตใจและมีโอกาสแสดง ความคิดและเสริมผลงานใหม่ ๆ ยิ่งขึ้นไปอีก.

การแสดงผลกรรมแห่งชาติ

วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดงานแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาตินั้น ก็เพื่อแสดงผลงาน ศิลปกรรมที่มีคุณภาพสูงกว่งานแสดงศิลปกรรมที่แสดงให้เห็นกันอยู่อย่างธรรมดา เราเน้นใน คุณภาพของงาน ดังนั้นจึงไม่อาจสร้างความสะดวกสบายให้แก่ผู้ชมการแสดงผลด้วยปริมาณ เพราะ การได้ชมงานศิลปกรรมที่สวยงามเท่านั้นจะช่วยให้เรามีรสนิยมสูงขึ้น อาจจะกล่าวได้ว่าการ คัดเลือกงานศิลปเข้าแสดงนั้นเราได้ดำเนินไปอย่างเข้มงวด ทั้งนี้ เพื่อให้งานศิลปที่จะเสนอต่อ ประชาชนนั้นอยู่ในขั้นดีจริง ๆ นี่เป็นนโยบายของเรา

ฉันทิฉัยจากงานที่ตั้งเข้าแสดงทั้งหมดแล้ว สังเกตได้ว่างานจิตรกรรมมีความก้าวหน้า ไปเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะงานประเภทภาพพิมพ์ ส่วนงานประติมากรรมมีผู้ส่งเข้าแสดงไม่มากนัก เพราะประติมากร (เท่าที่มีความเป็นไปอยู่ขณะนี้) มุ่งงานราชการมัตติ้อยู่มาก แต่มีประติมากร รางคนเช่น เขียน ยัมศิริ ซึ่งแม้จะมุ่งงานสอนและงานราชการอื่นอยู่มาก ก็ได้พยายามทำงาน ตั้งเข้าแสดงทุกปี ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่า ศิลปินที่ไม่ได้ทำงานเข้าแสดงนั้น เพราะหมดกำลังใจ เป็นเวลาหลายปีมาแล้ว ประติมากรของเราหลายคนได้สร้างงานประติมากรรมที่สำคัญหลายต่อ

หลายชั้น ซึ่งงานเหล่านี้ได้รับความสนใจแต่ประการใดเลย แค่อำนาจให้เชื่อเถิดว่าศิลปินนั้น
เกิดมาเพื่อเลี้ยงดูละเพื่อคิดป หากว่า แวนกอก* หมดกำลังใจทำงานเพราะไม่ประสบผล
สำเร็จจากงานศิลปะของคนเดียว มนุษยชาติก็คงจะไม่ได้มีโอกาสชื่นชมกับจิตรกรรมชั้นเยี่ยม ๆ อัน
มีค่าของแวนกอกเป็นแน่

เป็นสิ่งที่ภาคภูมิใจที่ถึงเกิดว่าศิลปินที่ดั่งที่สุดของเรานั้นยังดำรงความเป็น “ไทย” ไว้
งานของเขาแสดงให้เห็นถึงลักษณะง่าย ๆ สะท้อนออกซึ่งชีวิตประจำวันอันบริสุทธิ์
สดใส” อย่างจริงใจ ถ้าเราอาจรักษาลักษณะง่าย ๆ ของความคิดและความรู้สึกเช่นนั้นไว้ได้
ต่อไปในอนาคตเราก็จะพ้นอันตรายอันเกิดจากการเลียนแบบอย่างศิลปะสมัยใหม่ของตะวันตก
ซึ่งเต็มไปด้วยความสับสนยุ่งยาก เราจะยังดำรงความเป็นไทยอยู่เสมอ แม้จะแสดงออกซึ่ง
ความรู้สึกในแบบอย่างและความเข้าใจอย่างสมัยใหม่ก็ตาม

แบบอย่างศิลปะของศิลปินดังคนมีลักษณะเป็นอิมเพรสชันนิสต์คือจากทัศนียภาพ
แบบจริงตามธรรมชาติมาสู่แนวทางสมัยใหม่ อันเป็นลักษณะพิเศษซึ่งแสดงออกมาตามธรรมชาติ
ในขณะที่ศิลปินถ่ายทอดธรรมชาติเข้ามาอยู่ในงานของตนโดยปราศจากการคิดมาก่อน ซึ่งการ
คิดมาก่อนนั้นจัดเข้าอยู่ในงานฝ่าย “ลัทธิปฏิบัตินิยม” หรือ “ลัทธิทฤษฎีนิยม”

เมื่อเราดูงานจิตรกรรม หรืองานภาพพิมพ์ของชดูล นิมเหมือ ความรู้สึกของเราเต็มเปี่ยม
ไปด้วยความสงบอย่างแท้จริง งานศิลปะของศิลปินผู้นี้ทำให้เรารู้สึกว่าชีวิตอันยุ่งยากรวดเร็วของเราไป
ในบรรดาภาพพิมพ์ของชดูลนั้นไม่อาจหาได้ว่าภาพไหนดีที่สุด ณ ที่นั้นเราอยู่ในที่ซึ่งมีทิวทัศน์
อันเดียวกัน คล้ายกันแต่จะแตกต่างกันก็เพียงแนวทาง แต่ที่พาเราไปสู่โลกแห่งความบริสุทธิ์
ผุดผ่องซึ่งบันดาลใจให้ศิลปินสร้างสรรงานของตนขึ้นมาเอง

ภาพเขียนสีน้ำมันของภาพของชดูล ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน ควรได้รับการยกย่อง
ภาพหนึ่งแสดงให้เห็นถึงงานบวชนาค มีกระต๊อแขวนเหนือ ผู้เดินสวมหน้ากากและแต่งกายแปลก
หน้าดู ตื่นตึ่งว้างทุกสิ่งมีความกลมกลืนประสานเข้ากันด้วยดีกับความเคลื่อนไหวของภาพคน ทั้ง
หมดถ่ายทอดให้เห็นถึงความสนุกสนานของงานบวชนาค อีกภาพหนึ่งนั้นตรงกันข้ามทีเดียว
ภาพหนึ่งแสดงให้เห็นถึงเด็กหญิงคนหนึ่งกำลังกลับจากโรงเรียน มีบ้านหลายหลังและสะพาน

* แวนกอก — วินเซนต์ แวนกอก (Vincent Van Gogh) เป็นจิตรกรชาวดัตช์ เกิดปี ค.ศ. ๑๘๕๓ ถึงแก่
กรรมเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๐ ในปี ค.ศ. ๑๘๘๖ ได้เดินทางไปอยู่ในกรุงปารีส แวนกอกเป็นจิตรกรชั้นนำในกลุ่ม
Post Impressionists

หนึ่งสะพานของสะพานทั้งหลาย ที่เชื่อมคลองเป็นร้อย ๆ ของจังหวัดธนบุรี เด็กหญิงผู้ประหนึ่ง
ว่าอยู่โดดเดี่ยวในเรืออันกว้างใหญ่ บรรดาอากาศสงบเงียบและร้อน ทุกสิ่งทุกอย่างเฝ้ามองด้วย
แสงแห่งเมืองร้อน ซึ่งความร้อนแรงได้ซึมถึงของบ้านและสิ่งอื่น ๆ ที่จิตใจน้อยลงไป ด้วยการที่
ช่างเขียนใช้สีค่อนข้างขาวอ่อน จึงทำให้ภาพมีความสว่างและสดใสน้อยยิ่ง

นอกจากงานจิตรกรรมภาพหนึ่งอันงดงามแล้ว บัน มานิตย์ กุอ่าวัย ได้แสดงงาน
ภาพพิมพ์เป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ ด้วยอีกหลายชิ้น ภาพพิมพ์เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความมีฝีมืออย่าง
ยอดเยี่ยม ความตั้งใจอย่างดี และความรู้สึกว่าเป็นพิเศษของศิลปินผู้นี้ ภาพไก่แย่งอาหาร
กันนั้นมีชีวิตชีวาเหลือเกิน และในขณะเดียวกัน ความงามของภาพพิมพ์ก็มิได้บังเกิดจาก
ถวิจิตรใด ๆ หากเกิดจากคุณค่าทางศิลปะอย่างแท้จริงของการออกแบบนั่นเอง

ในจำนวนงานประติมากรรมสามชิ้นของ เขียน ยัมศิริ รูปคนเตะกระดานหน้าคู่มาก
รูปนอกอันโค้งและพวยพุ่งนั้นให้ความรู้สึกในการเคลื่อนไหวอย่างกลมกลืนของผู้เตะนักกีฬาประเภท
นี้ ซึ่งทุกอริยาบถขึ้นอยู่กับการเล่นไหวอันมีลึกลับดัดดัดกันไม่ขาดระยะ นับเป็นลักษณะพิเศษของ
เกมกีฬาไทยทุกประเภทอย่างแท้จริง แม้กีฬามวยไทยก็มีอริยาบถอยู่ในกฎของความสามารถ
กลมกลืนด้วยเช่นกัน

ภาพปั้น “นักเตะกระดาน” มีทรวดทรงรูปนอกลอยง่าย ๆ ซึ่งเป็นแบบอย่างศิลปะไทย
แต่โดยเฉพาอย่างยิ่ง เป็นลักษณะส่วนหนึ่งของศิลปินผู้นี้

ภาพพิมพ์ขนาดใหญ่ของอินทร์ วงศ์งาม แสดงให้เห็นถนนสายหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่
กับเด็กเล็ก ๆ มีลัทธิด้วยกรรมภาพเหนือเป็นฉากหลัง ภาพนี้มีความสูงมากในการจัดองค์
ประกอบ การให้หน้าหนักอ่อนแก่ของภาพ รวมทั้งการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอย่างจริงใจของ
ศิลปิน หมูนกซึ่งกำลังบินเป็นเส้นโค้งนั้นเป็นคุณลักษณะส่วนหนึ่งของศิลปินเองแต่โดยเฉพาะ

ประพันธ์ ศรีสุตา เป็นศิลปินหนุ่ม มีงานภาพพิมพ์เข้าแสดงสามชิ้น ภาพที่ได้นำมา
เด็กชายกำลังดูเครื่องรับโทรทัศน์ เด็กคนนั้นยืนแนบพาดศีรษะ และดูเหมือนกำลังคิดว่าเมื่อใด
หนอตนจึงจะได้เป็นเจ้าของเครื่องรับโทรทัศน์อันมหัศจรรย์นั้นบ้าง ภาพนี้ให้ความรู้สึกแก่เรา
มากกว่าความเป็นจริง ความรู้สึกนั้น เป็นความหมายของความหวังและความคิดผ่านจากสมอง
ของเด็กคนนั้นออกมา ถึงของภาพก็ด้วยและน่าดูไม่น้อย

งานจิตรกรรมที่ให้ความรู้สึกแข็งแรง และมีสัดส่วนที่มากจนหนึ่งนั้นเป็นของ พิชัย นิรันดร์ เป็นรูปท่าเรือซีเมนต์ เรือ และคอนกรีตของภาพแทรกให้เห็นฝั่งแม่น้ำตรงข้ามอยู่ด้วย อย่าดูภาพอย่างจริงจัง แค่อ้างอิงกันอยู่ ซึ่งทำให้เรารู้สึกในระยะของภาพมากกว่าที่เขียนได้ ความรู้สึกประทับใจครั้งแรกที่ดูภาพนั้นอยู่ทิวทัศน์ความเป็นปึกแผ่น ซึ่งทำให้เราไม่เห็นส่วนละเอียดหรือความสัมพันธ์ของวัตถุจริงๆ ถ้าหากไม่พิจารณาอย่างใกล้ชิด เราเชื่อว่าศิลปินหนุ่มผู้นี้มีความสามารถที่ได้ออกมาใช้แล้ว ก็อาจทำงานศิลปะได้ดียิ่ง

พนม สุวรรณบุญ ผู้ซึ่งส่งงานจิตรกรรมเข้าแสดงทุกปี มีภาพเขียนที่ดูภาพหนึ่งเป็นรูปชาวนาอูมโก่ ครึ่งหนึ่งพยายามทำงานเป็นแบบสมัยใหม่มากขึ้น โดยเขียนรูปชาวนาอูมโก่ไปในลักษณะเป็นแท่ง พนมประสบความสำเร็จในการให้ความเป็นปึกแผ่นในงานจิตรกรรมของเขา

ภาพชาวนาอูมโก่กำลังพักผ่อนหลังจากการเก็บเกี่ยวอันเหน็ดเหนื่อย โดย ปรีชา อรุณกะ มีความเข้าใจในการให้ปริมาตรเป็นอย่างงานประติมากรรมมาก สัดส่วนต่างๆ ที่ใช้นั้นเข้มและอ่อน ถ้าศิลปินหนุ่มผู้นี้มีความก้าวหน้าในทางวาดเส้นและยังคงรักษาคุณสมบัติสองประการที่กล่าวแล้ว เขาก็อาจมีอิทธิพลในงานศิลปะได้

งานจิตรกรรมของทวี รัตนกร นนชาดดี ดูเหมือนว่าศิลปินผู้นี้มุ่งแสดงภาพไปในทางเอกรงค์ จึงมีประติมากรรมของเส้นและจุดชัดเจน ตรงกันข้าม ภาพฝูงไก่มีความน่าดูทั้งสีและแบบอย่าง ดังนั้นจึงใคร่แนะนำให้ทิวทัศน์ในการใช้สีเช่นนี้ต่อไป

นพรัตน์ ถวีสถิต เป็นผู้รักศิลปะของคน งานที่เขาปฏิบัติอยู่เป็นประจำไม่อ่านหนังสือ เขามักเวลาทำงานศิลปะได้เต็มที่ แต่ด้วยความอดสาเห เขาจึงส่งงานจิตรกรรมเข้าแสดงในการแสดงงานศิลปะกรรมแห่งชาติอยู่เสมอ บินนพรัตน์มีภาพทิวทัศน์อันสวยงามมากหนึ่งภาพ และภาพดอกไม้อันวิจิตรอย่างยิ่งอีกภาพหนึ่ง

ศิลปินหนุ่มอีกคนหนึ่งซึ่งงานของเขาได้ลักษณะพิเศษน่าดูมาก คือ ชวติศ เจริมปรุงสุช ภาพเขียนเกี่ยวกับท้องถนนของเขาได้ลักษณะกว้างมาก ภาพในท้องถนนอันน่าสนใจแสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพอันแข็งแกร่งและน่าชมเป็นส่วนคนโดยเฉพาะ ชวติศได้ส่งภาพพิมพ์จำนวนหนึ่งเข้าแสดงด้วย

ในบรรดาศิลปินประเภทนี้ที่ศิลปินด้วยกัน มาโนช กงกะนันท์ มีงานอันน่าชมอย่างยิ่งเขาแสดงหลายชิ้น ศิลปินหนุ่มผู้นี้มีอุปนิสัยมากในการใช้สี และเป็นการยากที่จะหาให้เห็นว่างานชิ้นใดดีที่สุด เพราะแต่ละชิ้นมีความดึงดูดใจและน่าดูโดยเฉพาะ

ดำรงค์ วงศ์อุปราช จิตรกรหนุ่มซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีว่างานของเขา ได้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ชมในการแสดงเมื่อมีที่แสดงเป็นอย่างมากรวมกัน ถ้าถึงเปลี่ยนแปลงอย่างงานศิลปะของเขา แต่เขาก็ยังมีอายุน้อยนักได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างนี้จะดีขึ้นหรือเลวลง เป็นธรรมชาติของศิลปินที่พยายามทำสิ่งใหม่อยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น ภาพแสดงกับเรือและกระท่อม เขียนด้วยสีค่อนข้างขาวและน้ำตาล เพิ่มด้วยสีแดงจุดเล็กๆ นั้นมีผลมาจากการค้นคว้าของเขา เป็นสิ่งแน่นอนว่าภาพนี้สร้างแรงบันดาลใจมากทีเดียว เราต้องรอต่อไปสักหน่อยว่า ดำรงค์จะทำงานแบบใหม่ต่อไปหรือหวนกลับไปทำงานตามแบบเก่า

อังกศร ถัยยานพงศ์ ได้รับการยกย่องเป็นพิเศษในความสามารถทางวาดเส้นปากกาอย่างมีอารมณ์ และมีชื่อเสียง ศิลปินผู้นี้ถึงกับในโลกของตนเองโดยสร้างภาพขึ้นมาให้เหมาะกับมโนภาพ ศิลปะของเขาเป็นไทยอย่างแท้จริง

ส้มโกษฐ์ อุปอินทร์ มีแบบอย่างศิลปะของศิลปินประเภทอุดมคติ งานจิตรกรรมของเขาดูเหมือนอยู่ในบรรยากาศครอบคลุมได้ด้วยหมอกซึ่งรูปคนดูไม่เป็นจริง ในงานทั้งหมดของส้มโกษฐ์เราชอบรูปสัตว์ครึ่งตัว และรูปครึ่งคน รูปเขียนด้วยสีแดงและมีชีวิตชีวาอย่างมากกว่ารูปอื่นๆ และให้ความรู้สึกเกี่ยวกับอารมณ์ของมนุษย์หนุ่มสาวซึ่งเป็นคู่รักกัน อยู่ตามลำพังในอวกาศ แต่ความรักของเขาทั้งสอง การร่วมกันทางจิตใจ อยู่เหนือความยากลำบากใด ๆ ของชีวิต ซึ่งทำให้เรารู้สึกว่ามีความแน่นอนของชีวิตมนุษย์อยู่ในภาพ

“ฝน” โดยประยูร พักผล แม้จะมีลักษณะงานประการเป็นศิลปินอิสระศิลปะ แต่ก็มีอารมณ์เร้นลับแฝงอยู่ในภาพ ศิลปินผู้นี้มีลักษณะเฉพาะเป็นส่วนคน ถ้าได้ทำงานอยู่เสมอแล้วจะเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงผู้หนึ่ง

คามปรกติงานจิตรกรรมของปรานี คันติสุข ใช้สีเพียงไม่กี่สี ภาพที่ชื่อว่า “สีโมสรเครื่องปั้น” นั้น วิจิตรจากทัศนของความเป็นต้นแบบแล้ว จิตว่าดีกว่าภาพอื่น ภาพแจ่มกับดอกไม้ก็นับว่าเป็นงานจิตรกรรมที่เต็มไปด้วยความอ่อนหวานที่นุ่มนวล

ประหยัด พงษ์คำ ซึ่งงานภาพพิมพ์ของเขาได้รับการยกย่องจากประชาชนมาแล้ว ขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ในกรุงโรม ได้ส่งภาพพิมพ์มาแสดงด้วย เห็นได้ว่า งานครั้งหลังของประหยัด มีความก้าวหน้าทางเทคนิคมากไม่แพ้การออกแบบ ภาพควายชีวิตกันและภาพไก่ที่เขียนอย่างกล้าและมีองค์ประกอบภาพลวงกันอย่างพอเหมาะพอดี

ในปี^{๕๕} ชุมพล รัตนชัยวรรณ ได้แสดงงานภาพพิมพ์เกี่ยวกับรูปสัตว์ เป็นสิ่งแน่นอน
ว่าศิลปินผู้จัดทำภาพที่คนได้เห็นเมื่อครั้งยังเยาว์วัยในอดีต มาบันทึกไว้ในแผ่นภาพด้วยฝีมือที่
มั่นใจ

อนันต์ ปาณินท์ มีอารมณ์ทางศิลปะแรงมาก เป็นผู้ที่สามารถผู้หนึ่งในการสร้างงาน
จิตรกรรมอันน่าตื่นใจ อนันต์มีความรู้สึกทางศิลปะและการสร้างองค์ประกอบขนาดใหญ่ แต่ยังคง
เหมือนว่าเขายังไม่มีความลึกซึ้งพอ กล่าวคือ มีความเชื่อตนเองมากเกินไป ถ้าหากว่าได้มีการ
ควบคุมตนเองไม่ให้มีอิสระจนเกินไป และมีการวิจารณ์งานของตนเองจริงจังมากขึ้นแล้ว ก็จะ
สร้างงานจิตรกรรมที่มากกว่านี้ได้ อนันต์มีความสามารถ และมีพัฒนาการในอุปนิสัยตาม
ธรรมชาติอันขึ้นอยู่กับตัวเองทั้งสิ้น

งานจิตรกรรมและประติมากรรมอันวิจิตรของบรรดาศิลปินอาวุโส ที่ส่งเข้าแสดงในปี^{๕๕}
ก็นับว่าสร้างความสำเร็จไม่น้อย

งานแสดงศิลปกรรมครั้งนี้ มีการแสดงออกซึ่งความรู้สึกของงานต่าง ๆ กันอย่างมากมาย
ศิลปินหนุ่ม ๆ ได้ก้าวขึ้นมาพร้อมกับงานชิ้นสำคัญ ๆ เราหวังว่าเขาเหล่านั้นจะก้าวต่อไปอีก
อย่างไม่หยุดยั้ง โดยปราศจากความลุ่มหลงจากความสำเร็จที่ตนได้รับในครั้งแรก ศิลปิน
มีขอบเขตจำกัดของความสมบูรณ์ และศิลปินที่แท้จริงนั้น แม้จะหนุ่มเพียงใดก็มีอายุพอใจใน
งานของเขา เพราะว่าสิ่งที่อุดมคติมีน้อยอยู่นั้นนอกเหนือจากประจักษ์การทางวัตถุ

เราขอชื่นชมเห็นอันดีนั้น โดยขอกล่าวถึงชุด นิมล่อม อีกครั้งหนึ่ง สำหรับเครื่องบน
ดินเผาอันสวยงามของเขาที่นำมาแสดงในครั้งนี้ ซึ่งเราหวังว่าศิลปินทั้งหลายจะช่วยกันสนับสนุน
ให้เขาเนรมิตงานอันเป็นต้นแบบเช่นนี้อีกต่อไป เพราะเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่าสูงและเป็นที่ยอมรับ
กันอย่างมากในต่างประเทศ.

งานจิตรกรรม ของ สวัสดิ์ ตันติสุข

การแสดงผลงานทางศิลปะครั้งนี้ ได้แสดงงานศิลปะส่วนหัวของสัตว์ดี ดันติสุข ด้วย
ศิลปินผู้ทำงานอย่างไม่มีรู้จักเห็นคเห็นน้อยเพื่อศิลปะ แม้จะมีงานราชการอยู่มากกว่าศิลปินอื่น ๆ
อีกหลายคนที่ตาม หลังจากสัตว์ดีได้สำเร็จอนุปริญญาจากมหาวิทยาลัยศิลปากรแล้ว ก็ได้
รับทุนการศึกษาไปจากสถาบันวัฒนธรรมอิตาลี แห่งภาคตะวันออกกลางและตะวันออกไกล ไป

ศึกษาวิชาจิตรกรรมที่อิตาลี กรุงโรมประเทศอิตาลี เขาได้ใช้เวลาศึกษาอยู่สิบ ได้ส่งงาน
จิตรกรรมเข้าแข่งขันและแสดงหลายครั้ง และได้รับรางวัลเหรียญเกียรติยศและเงินรางวัล
ระหว่างที่อยู่ในกรุงโรม สวัสดิ์ได้ส่งงานจิตรกรรมเข้าแสดงในการแสดงผลงานศิลปกรรมแห่งชาติ
ของไทยด้วย

สำหรับแบบอย่างของสัตว์ดีเป็นแบบอย่างแบบจริงตามธรรมชาติตามอุปนิสัย เขาเขียนทั้ง
ต้นไม้น้ำและต้นไม้เฉพาะต้นไม้น้ำมีอย่างหาคว้างยาก เป็นความจริงสัตว์ดีเขียนภาพต้นไม้น้ำด้วย
ปลายพู่กันที่ละเอียดและสะอาด โดยใช้เทคนิคไม่ต้องมากนัก

ระหว่างการศึกษาในอิตาลี ศิลปินผู้ได้มีโอกาสพบปะกับจิตรกรสมัยใหม่หลายคน
ซึ่งทำให้แบบอย่างศิลปะของสัตว์ดีสูงขึ้นมาก ข้าพเจ้ากล่าวในฐานะผู้วิจารณ์ว่า งานจิตรกรรม
ทางชนของสัตว์ดีควรจะมีวรรณะสว่างขึ้น

ดังที่ได้อธิบายแล้วว่า ศิลปินผู้ของเรามีฝีมือในการเขียนภาพต้นไม้น้ำเป็นเยี่ยม และเป็นจริง
ว่าภาพเขียนต้นไม้น้ำแห่งนครเวนิสของเขานั้น แสดงถึงละเอียดแต่ไม่เยิ่นเย้อ และความฉ่ำพูนขึ้น
เป็นปึกแผ่นระหว่างสิ่งต่าง ๆ ที่เขียนนั้นอยู่กันอย่างดีที่สุด แม้สัตว์ดีจะได้แสดงให้เห็นถึง
แบบอย่างศิลปะอันแสดงออกซึ่งอารมณ์อย่างแรงแน่นอนก็ตาม เราก็คิดว่าเขามีอารมณ์อ่อนไหว
และกลมกลืนอยู่ในวรรณกรรมที่ดี ซึ่งไม่อาจอธิบายได้ เช่นภาพจตุรัสแห่งบริกซาโนในวัน
ฝนตกเป็นต้น เพียงภาพนี้ก็พอแล้วที่ทำให้คุณสัมผัสทางศิลปะของสัตว์ดีเป็นที่เข้าใจและชื่นชม
ยิ่งมองภาพก็ยิ่งทำให้เราเกิดความรู้สึกดีขึ้นมาทุกครั้ง ด้วยดีเพียงไม่กี่คำ และเด่นเพียงไม่กี่เส้น
ที่เขียนมวลของสัตว์ดีกับกรรมและรูปคน ศิลปินผู้ได้แสดงออกซึ่งความสำคัญองงาน
เท่าที่เขาสามารถ ด้วยสื่อทางอารมณ์ของเขา

ภาพเขียนอีกสองภาพซึ่งมีน้ำหนักค่อนข้างแน่น เป็นภาพจตุรัสโบราณของเมืองมิดาน
มีลักษณะตรงกันข้ามอย่างแท้จริงกับภาพจตุรัสของเมืองบริกซาโน ภาพนี้เราสังเกตเห็นความ
ประสานกลมกลืนของสีอันฉ่ำไหวของสัตว์ดีได้ ศิลปินผู้ได้ทดลองแบบอย่างต่าง ๆ กันหลาย
แบบ จากลัทธิแห่งความประทับใจมาสู่ลัทธินิยมความเป็นแห่ง จากลัทธินิยมแบบจริงมาสู่
ลัทธินิยมนามธรรม

ภาพเครื่องครัวนั้นแสดงให้เห็นถึงศิลปะอีกแบบหนึ่งของสัตว์ดี ศิลปินผู้ได้เป็นทาง ๆ
ลงบนฉากหลังของภาพซึ่งเป็นที่ขาวทำให้เป็นรูปเครื่องใช้ต่าง ๆ ในครัว อันเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด
ที่จะแสดงออกซึ่งความรู้สึกของศิลปิน แต่อย่างไรก็ดี ภาพนี้ก็ประสิทธิ์ภาพน่าชมมากทีเดียว.

(ศาสตราจารย์) ศิลป พีระศรี